

Nr 261

Av herr **Ståhl m. fl.**, om upphävande av lagen om tillståndstvång för byggnadsarbete.

Genom beslut av 1959 års riksdag blev lagen om tillståndstvång för byggnadsarbete förlängd t. o. m. den 30 juni 1961. Från vårt håll yrkades då, liksom vid flera tidigare tillfällen, att byggnadsregleringen borde helt avvecklas. I motion till 1959 års riksdag framhöll vi, att byggnadsregleringslagstiftningen, som tillkom till följd av de extraordinära förhållandena under senaste världskriget, nu borde upphöra. De under senare år undan för undan företagna begränsningarna i regleringen, framhölls i motionen, vittnar också om att man på regeringshåll bedömt behovet av denna lagstiftning såsom mindre angeläget.

I den proposition, vari förlängningen föreslogs, hävdades att byggnadsregleringen huvudsakligen skulle behövas för befrämjande av säsongutjämning inom byggnadsverksamheten. Det framhölls att regleringen inte utnyttjades i investeringsbegränsande syfte.

I den ovan nämnda motionen framöll vi vidare, att det allmänna torde ha tillräckliga möjligheter "att med andra medel åstadkomma utjämning av säsongvariationer inom byggnadsfacket. Staten har själv investeringsbehov i byggnader, kraftverk, vägar m. m. som med fördel kan tagas i anspråk vid tider av sysselsättningssvårigheter inom byggnadsindustrien. Liknande möjligheter torde finnas även inom den kommunala byggnadsverksamheten. Det bör också uppmärksammas, att företagen själva visat villighet att medverka till såvitt möjligt jämn sysselsättning inom byggenskapen. Härför har man från byggnadsindustriens sida kunnat åberopa driftekonomiska skäl, och dessutom har de ekonomiska framstegen inom byggnadsindustrien gjort det möjligt att utföra vinterarbete med bättre resultat än tidigare. Ansträngningar i denna riktning från såväl enskilda som kommunala byggherrar har dock icke sällan förfelats genom statliga regleringsåtgärder. Ett flertal olika skäl kan således åberopas för att säsongvariationer kan bemästras med andra medel än ett generellt verkande byggnadstillståndstvång".

För vår del kan vi inte finna att sådana förändringar i betingelserna för byggnadsverksamheten inträtt som gör ett ändrat ståndpunktstagande i denna fråga motiverad. Erfarenheten har visat, att en detaljreglering av byggnadsverksamhetens omfång i längden inte är det konjunkturstabiliserande medel, som utgör ett av motiven för regleringens upprätthållande.

Härtill kommer att penning- och kreditpolitiken, sedan den omkastning som skedde år 1955, i den officiella politiken tillmätes en helt annan betydelse än tidigare. Förhållandena härvidlag är med andra ord inte jämförbara med vad som tidigare rådde. Ett uttryck för den förändring, som här inträtt, är att motiven för regleringens upprätthållande alltmer förskjutits till dess *lokaliseringpolitiska* syften. Ur sistnämnda synvinkel är regleringen enligt vår mening ett icke önskvärt medel. Risken för feldisponeringar är alltför påtaglig vid en tvångsmässig lokalisering av företagsamhet genom offentliga myndigheter. Den samhälleliga lokaliseringpolitiken bör bygga på rådgivning och frivillighet.

Vidare finns det enligt vår mening numera ytterligare ett skäl som gör byggnadsregleringen överflödig ur lokaliseringpolitiska synpunkter. På flera orter har bostadsläget under senare år undergått en väsentlig förändring och en viss mättnad av marknaden synes på vissa håll ha inträtt. I den situationen förefaller det snarast att vara en fördel med en viss rörlighet inom byggnadsfacket så att byggnadsarbetskraft på de orter, där behovet av bostadsbyggande är litet, lätt kan överflyttas till andra orter med större byggnadsverksamhet. En reglering leder till en icke önskvärd stelhet och minskad anpassningsbarhet i byggnadsverksamhetens lokalisering.

Byggnadsregleringens slopande medför en administrativ besparing genom att det bestyr, som är förenat med regleringen, bortfaller. Storleken av denna besparing är svår att exakt ange. Kostnaderna för byggnadsregleringens administration har tidigare — år 1958 — uppskattats till ca 900 000 kr. Vi förutsätter att Kungl. Maj:t senare inkommer till riksdagen med de förslag till besparingar i förvaltningen som regleringens slopande öppnar möjligheter till, därest vårt förslag om byggnadsregleringens upphörande bifalles.

Under hänvisning till det anförda hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta att lagen den 30 juni 1943 om tillståndstväng för byggnadsarbete måtte upphävas med giltighet fr. o. m. den 1 oktober 1960.

Stockholm den 26 januari 1960

Manne Ståhl

Wald. Svensson

Sven Gustafson

Hj. Ahman

John R. Anderson